

Як подолати енергозалежність від агресора?

Михайло ДОВБЕНКО,
народний депутат України, перший заступник
Голови Комітету Верховної Ради України
з питань фінансової політики і банківської діяльності,
доктор економічних наук

Уперше за всі роки незалежності на терені України йде війна. Щоб приборкати агресора, потрібно не тільки перемогти його на фронті, а й подолати енергоекономічну залежність від нього. Особливо важливою є перемога в надважкому протистоянні з «Газпромом». Інакше європейський вибір так і залишиться для нас нездійсненою мрією. Росія намертво пов'язала нас своїми природним газом, нафтою, електроенергією. Зокрема, торік понад третина спожитого Україною газу отримана від країни-агресора. Проте в нас є можливість зменшити залежність від російського газу завдяки впровадженню енергоефективних технологій.

Але як цього досягти? Одразу слід зазначити: простих рішень тут немає, треба шукати нетривіальні підходи. При цьому не можна не помітити, що в країні є ще багато парадоксів. Не маємо достатніх ресурсів, але енергоємність вітчизняної економіки залишається у 3,8 разу більшою, ніж у країнах Євросоюзу! Випрошуємо ледь не навколішках дуже дорогий газ у Росії, однак не реалізуємо величезний потенціал енергоощадження нашої економіки, який, за оцінками фахівців, становить 13,8 мільярда євро, або приблизно 39 мільярдів кубометрів природного газу! Нам катастрофічно бракує інвестиційних коштів для реалізації Програми енергоефективності в країні (як член Енергетичного співтовариства та як асоційований член ЄС, Україна зобов'язана припинити залежність більш ніж на 30% від одного постачальника), але мільярди грошей лежать під... «матрацями!» За словами Голови НБУ Валерії Гонтаревої, за 11 місяців 2014 року відтік депозитів із банків сягнув 126 мільярдів гривень, із яких 54 мільярди – у гривнях і 9 мільярдів – у валюті. Нині людям їх нікуди вкласти. Зняті з депозитів гривні поміняли в обмінниках на валюту, а ту відправили переважно під «матрац». Якщо ситуацію в економіці не вдасться радикально змінити, то лежати їй там «мертвим капіталом» доведеться дуже довго.

Водночас заради об'єктивності слід згадати й про деякі наші позитиви. І з-поміж них гордитися можемо національним патріотизмом. Саме він дасть нам можливість зробити зрушення, що забезпечать енергоекономічну незалежність країни.

Пропонуємо громадянам стати учасниками «Українського інвестиційного фонду для забезпечення енергонезалежності від Росії»

(Укрінфонд), уніши не менш як 1000 гривень на депозит на п'ять років під три відсотки річних. Хоч якийсь прибуток отримаєте, а головне – це істотний крок на шляху до енергонезалежності. Такі депозити можна буде оформити в 30–40 державних і незбиткових (але не в російських) банках, з якими НБУ укладе угоду про участь у зазначеному фонді. Ця угода має обумовити інвестування енергоефективних проектів дешевими й довгими коштами патріотичних громадян, а також зафіксувати гарантію того, що залучені комерційні банки своїм власним капіталом виконуватимуть договірні зобов'язання перед вкладниками.

Буде запроваджено публічний (в Інтернеті) реєстр усіх громадян, які стали учасниками Укрінфонду. Вони отримають посвідчення й номерний знак.

У вільному доступі (в Інтернеті) буде також відкрито реєстр інвестованих банками енергоефективних проектів, що відповідають критеріям прийнятності на підставі укладеної між НБУ та відповідним банком угоди. Інвестиції спрямовуватимуться промисловим підприємствам різних форм власності, середньому та малому бізнесу, домогосподарствам, громадам міст

і сіл для заміни палива та підвищення енергоефективності при генерації, передачі й розподілі енергоресурсів, використання відновлювальних джерел енергії (гідро-, вітро-, сонячної енергетики, біопалива), розвитку муніципальної інфраструктури (тепло- і водопостачання, громадського транспорту) тощо.

Кредит видається під 3,5% річних. Із них 0,1% спрямовується Укрінфонду, а 0,4% – банку. Умови та терміни надання й погашення кредиту, періодичність сплати відсотків за користування кредитом, цілі використання кредитних коштів тощо закріплюються у Кредитному договорі між банком і позичальником. Обов'язково в такому договорі вказується запланована кількість економічних енергоресурсів (електроенергії, природного газу, нафти) чи виробленої енергоефективної продукції.

Кредити позичальнику надаються в безготівковій формі для оплати платіжних документів за поставлений товар, надані послуги тощо відповідно до мети, визначеної в договорі. Кредити та відсотки за користування ними підлягають погашенню у валюті кредиту.

Це один із можливих способів боротьби за енергонезалежність від агресора, наразі розробляються й інші варіанти.

Електронне ПДВ: для початку тестовий режим

Кабінет Міністрів України відклав введення електронного адміністрування податку на додану вартість до 1 лютого 2015 року.

Про це після консультацій із парламентською коаліцією заявив Прем'єр-міністр України Арсеній Яценюк на засіданні Верховної Ради.

– Ми пішли на спільний компроміс, який полягає в наступному: передбачити тестовий режим застосування електронної системи адміністрування ПДВ з 1 лютого до 1 липня поточного року. Державна фіскальна служба щомісячно на своєму веб-сайті публікує список боржників та суми боргу по всіх податках усіх суб'єктів підприємницької діяльності.